

[Nieuws](#)[Blog](#)[Onderzoek](#)[Interview](#)[Dossier](#)[Video](#)[Recensies](#)

Spelen om te leren

TEKST **QUINTA KOOLS** GEPUBLICEERD OP **03-03-2020** GEWIJZIGD OP **09-04-2020**

Twee boeken nemen het belang van spel onder de loep, in persoonlijke gedachtesgangen: *We moeten spelen* van Rob Martens en *Let the Children Play* van Pasi Sahlberg en William Doyle.

Rob Martens kennen we als enigszins tegendraadse hoogleraar. Hij vindt dat het academische wereldje zich minder moet laten regeren door het publiceren van wetenschappelijke artikelen en zich meer moet richten op kennis die ertoe doet voor de onderwijspraktijk. Sinds 2018 is hij wetenschappelijk directeur van Stichting Nivoz en kan hij zijn ideeën nog meer in de praktijk brengen, hetgeen blijkt uit zijn boek *We moeten spelen*, dat in oktober 2019 het licht zag.

Speels boek, met stof tot nadenken

Het boek van Martens arriveerde bij mij ter recensie op een zaterdagmiddag. Iets dikker dan ik had gedacht, maar – verrassing – rijkelijk gelardeerd met illustraties. Een ‘speels’ boek, met voorin een aanbeveling door Luc Stevens, ook niet de minste. Toen ik begon te lezen, gebeurde er iets dat ik niet zomaar verwacht had: het boek liet me niet los. Martens trok me mee in een gedachte-loop die ik wilde volgen. Voor ik het wist, was ik halverwege.

Een knappe prestatie om mij op een zaterdagmiddag geboeid te houden én aan het denken te zetten. Het is onmogelijk om het boek samen te vatten, je moet echt bij het begin beginnen en je laten meenemen in de gedachtelijn van Martens. Onderweg passeren allerlei voorbeelden en ontstaat er een opbouw rond spel en het belang ervan voor de mensheid. Tussen de slingerende verhaallijn door legt Martens verbindingen met wetenschappelijke theorieën en inzichten. Het boek eindigt met een beschouwing van het huidige onderwijs.

Wie Martens en zijn ideeën gevolgd heeft, kan niet anders dan hier kritisch naar kijken. En dat is juist de kracht van dit boek. Het biedt geen kant-en-klaar recept, maar een gedachtegang, stof tot nadenken. Ik denk dat dit boek een uitstekend startpunt is voor een dialoog, voor schoolteams, beleidsmakers,

inspectie en ouders. Wat hebben spelen en leren met elkaar te maken en wat kan dat betekenen voor de inrichting van ons onderwijs?

Let the Children Play

HOW MORE PLAY WILL
SAVE OUR SCHOOLS AND
HELP CHILDREN THRIVE

PASI SAHLBERG & WILLIAM DOYLE

foreword by SIR KEN ROBINSON

Verder lezen: Sahlberg en Doyle

Wie zich na het verhaal van Martens verder wil verdiepen in het onderwerp, is goed af met *Let the Children Play*, van Pasi Sahlberg en William Doyle. Deze Finse/Amerikaanse wetenschappers richten zich eveneens op het belang van spel in het onderwijs. Ze onderbouwen hun betoog met wetenschappelijke bronnen, maar hun boek oogt klassieker (veel tekst, geen illustraties).

Hun betoog is er niet minder krachtig om. Ook zij vertellen een persoonlijk verhaal, dat oproept tot een halt aan de prestatiecultuur in het onderwijs en een herwaardering voor spel als manier van leren. De auteurs trappen af met een omschrijving van de ideale situatie, *'The Coming Golden Age of Childhood'*. Vervolgens roepen ze de lezer op om het misverstand rond het woord 'spelen' los te laten:

'After all, you may think, school is for learning, not for playing, which sounds and can even look like the opposite. We understand how you feel. The problem is, in part, due to the broad, fuzzy, and imprecise

nature of the word play itself.

If you are one of these people, we have a suggestion. Every time you see the word play in this book,

strike the word from your brain. Just forget the word play.

Replace it with a phrase that is, in fact, a more exact definition of the process of play in the educational context of the child: "systematic exploration, experimentation, and discovery", or SEED. This is what a child is doing when he or she plays. It is a SEED for learning, growth, and happiness.'

Het boek van Sahlberg en Doyle bevat veel voorbeelden uit eigen ervaring en onderzoek. De auteurs vergelijken het (veelgeprezen) Finse met het Amerikaanse onderwijssysteem en benoemen hoe het volgens hen anders moet.

Hun boek is geheel anders van toon dan dat van Rob Martens, maar ook dit nodigt uit tot doorlezen en discussie met collega's. Ook in ons land is immers sprake van toetsdruk en stress bij leerlingen en docenten.

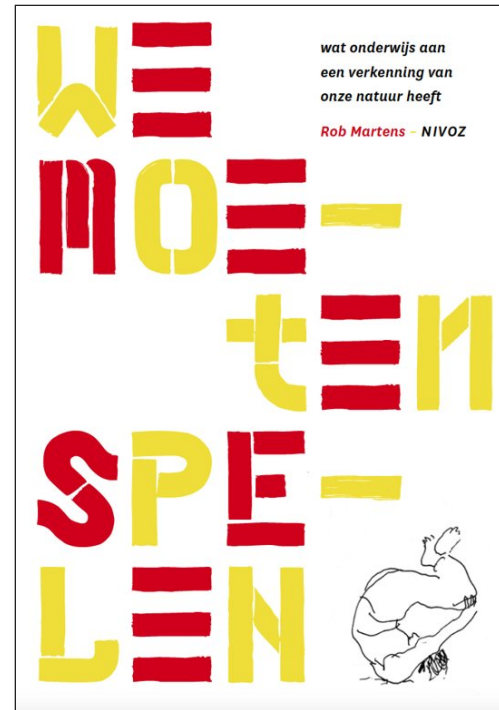
Beide boeken zetten mij aan het denken. Gaan we de goede kant op met ons onderwijs of zouden we het gedachtegoed uit deze boeken een plek kunnen geven? Ik ben benieuwd wat de boodschap van deze auteurs gaat opleveren: de teerling is geworpen!

Rob Martens, We moeten spelen. Nivoz, 2019, € 29,95.

Pasi Sahlberg en William Doyle, Let the Children Play: How More Play Will Save Our Schools and Help Children Thrive. Oxford University Press, 2019, ca. € 22,99.

Quinta Kools is lector Wendbare onderwijsprofessionals aan Fontys Lerarenopleiding (Tilburg).

Een ingekorte versie van deze recensie verscheen in Didactief, maart 2020.

Gerelateerde artikelen

Win: We moeten spelen

03-03-2020

Rob Martens neemt in We moeten spelen het belang van spel onder de loep, in persoonlijke gedachtegangen.

Wat leest Rob Martens?

07-11-2016

Rob Martens geeft leestips!

We moeten doorzetten

09-10-2005

Cor Meijer over resultaten wsns

Nieuws
Blog
Onderzoek
Dossier
Video
Interview
Recensies

Abonneeservice
Agenda
Contact redactie
Nieuwsbrief
Webshop
Winactie
Word abonnee

Over ons
Partners
Adverteren
Disclaimer

 | © 2020 Didactief | ontwerp & realisatie [FIZZ](#)

[Click here to revoke the Cookie consent](#)